

CARAVAN CLUB CAMPINGSKOLA

DEL 6

Har du koll på hur gamla däck du har? På däckets sida, längst ner vid fälgen, finns betäckningen DOT följt av en rad tecken. De sista fyra siffrorna anger tillverkningsvecka och år. 4316 betyder exempelvis att däckets tillverkningsvecka är 43 år 2016.

Däck

TEXT: HÅKAN JOHANSSON

Däck, fälgar och hjulupphängning är viktiga säkerhetsdetaljer, ofta utvecklade som en enhet för att du ska få ett fordon som är trafiksäkert och komfortabelt.

Däcken har stor betydelse för hur broms-, styr- och accelerationskrafter tas om hand. Ytan där däckets ligger mot vägen motsvarar ungefär en handflata. Då är det lätt att förstå varför kvaliteten på ett däck är avgörande. Det motiverar också varför du

Kontrollera lufttrycket regelbundet och följ de rekommendationer som finns i instruktionsboken för ditt fordon. Att köra med fel lufttryck kan orsaka punktering eller i värsta fall att däckets exploderar.

ska använda däck anpassade till årstiden. Gummiblandningen i däck fungerar bäst inom ett visst temperaturområde. Exempelvis blir sommardäck mycket hårdare än vinterdäck om temperaturen är låg, vinterdäck blir mjuka vid höga temperaturer.

Generellt gäller att du bör välja de däck fordonstillverkaren anser vara lämpligt.

Om du tar väl hand om dina däck ökar chansen att du kan använda dem under längre tid. Förvara däck som du inte använder, väl rengjorda, mörkt och svalt. Nya däck, som förvarats rätt kan lagras 3-5 år utan att försämrats.

Val av däck

Kontrollera vilka däck som är godkända för fordonet. Om det är EU-godkänt finns det begränsningar i val av däck. Är du osäker? Kontakta märkets återförsäljare. Vilka däck som är bäst beror bland annat på var och hur fordonet används, ekonomi, komfort och körsätt.

Lagstiftningen ställer också krav på däck, du måste ha vinterdäck vissa tider,

Titta på ditt registreringsbevis när du ska köpa däck. Där finns normalt alla uppgifter du behöver känna till.

godkänt mönsterdjup och däck ska tåla viss belastning.

Att köpa däck online är enkelt och ofta något billigare än att handla av en lokal däckhandlare, men det kan tillkomma kostnader som frakt, montering, balansering och återvinningsavgift. Att reklamera eller byta däck du köpt på nätet kan vara besvärligt. Att handla däck lokalt har fördelar som exempelvis rådgivning och personlig service. Den personliga kontakten kan vara mycket värdefull om du behöver snabb och professionell hjälp.

Regummerade däck har både ekonomiska och miljömässiga fördelar. Det handlar om

CARAVAN CLUB CAMPINGSKOLA

DEL 6

Däck på husbilar och lite större husvagnar kräver ofta högt lufttryck. Det betyder också att du behöver ha ventiler som klarar det. De gummiventiler du ser på personbilar håller inte! Du ska i stället ha skruvventiler av metall, som på bilden.

När du snabbt måste få stopp på ditt ekipage har varje däck i bästa fall en yta stor som en handflata mot vägbanan. Då kan skicket och rätt lufttryck vara helt avgörande.

ventil eller en speciell högtrycksventil om däcktrycket överstiger 450 kPa när däcken är varma.

Använder man vanliga personbilsventiler är risken stor att dessa börjar läcka vid höga tryck. En bra regel är att aldrig använda personbilsventiler till C-däck. ■

begagnade däck som fått ny slitbana, de håller hög kvalitet och kan ofta jämföras med helt nya däck.

Det behövs ungefär en tredjedel så mycket råvara vid regummering jämfört med tillverkning av ett nytt däck.

Ålder och belastning

Däckets ålder står angiven på däcksidan, längst ner vid fälgen. Där finner du betäckningen DOT följt av en massa tecken. De sista fyra siffrorna anger tillverkningsvecka och år. DOT XN MO XKNL 1719 betyder exempelvis att däckets tillverkningsvecka är 17 år 2019.

Däckets belastningskapacitet anges med siffror i anslutning till dimensionsbeteckningen.

Exempel: 195/65R15 91H.

91 säger vilken vikt däckets maximalt kan belastas med. Bokstaven H anger den maximala hastighet under lång tid (H = 210km/h). Det ger även en uppfattning om andra egenskaper som grepp, riktinstabilitet, rullmotstånd, våtgrepp, vattenplanings-egenskaper m m. Se tabell på Internet:

www.stro.se/wp-content/uploads/2018/04/Däckskola-SV.pdf

Lufttryck

Det är viktigt att ha rätt lufttryck i däcken. För lågt tryck ökar bränsleförbrukningen och utsläppen. Om du kör med 80 procent av rekommenderat lufttryck ökar bräns-

leförbrukningen cirka tre procent. För en normal bilist innebär det 400–500 kronor extra om året. Om alla körde med rätt lufttryck skulle också utsläppen av växthusgaserna minska betydligt.

För lågt lufttryck och stora skillnader i lufttryck på samma axel (0,5 bar eller mer) kan göra bilen instabil och påverka trafiksäkerheten.

Vid för lågt lufttryck ökar friktion och värmeutveckling och däckets slits fortare. Det kostar pengar och är dåligt för miljön. Ojämnt slitage av slitbanan, i skuldror, eller i däckets mitt, kan vara tecken på för lågt lufttryck. Med 30 procent för lite lufttryck kan däckens livslängd halveras.

För högt lufttryck är heller inte bra. Det ger sämre komfort samtidigt som anligningsytan blir mindre, vilket försämrar greppet. Greppet blir också sämre på grund av att däckets blir styvare. Du får så småningom slitage mitt i slitbanan och risken för skador på däckets ökar.

Kontrollera lufttrycket minst en gång i månaden. Lufttrycket ska mätas på däck som har samma temperatur som omgivningen. Om du är osäker, fråga en däckverkstad om hjälp.

Välj rätt ventiler

Vanliga gummiventiler för personbilar klarar ett maxtryck på 450 kPa vid varmt däck. Lätta lastbilar, husbilar och husvagnar som har C-däck måste ha en skruv-